TĂNG CƯỜNG ỨNG DỤNG KHOA HỌC - KỸ THUẬT, CÔNG NGHỆ TRONG ĐIỀU TRA TỘI PHẠM VỀ MA TÚY CỦA LỰC LƯỢNG CÔNG AN NHÂN DÂN, ĐÁP ỨNG YÊU CẦU CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG TỘI PHẠM

LÊ HUY HOÀNG
Văn phòng Bộ Công an

Nhận bài ngày 26/6/2025. Sửa chữa xong 30/6/2025. Duyệt đăng 05/7/2025.

Abstract

Currently, drug crimes are evolving in a complex and sophisticated manner, increasingly involving high-tech factors. Therefore, applying modern science and technology in the investigation and combat activities of the People's Public Security force is essential. This article analyzes the theoretical and legal basis and current status of such applications, highlighting both achievements and remaining limitations. It then proposes solutions to enhance the effective use of modern science and technology in drug crime investigations, contributing to building a regular, elite, and modern People's Public Security force amid comprehensive digital transformation.

Keywords: *Drug crimes, digital transformation, People's Public Security, science - technology, technology, crime prevention and control.*

1. Đặt vấn đề

Tình hình tội phạm về ma túy tại Việt Nam hiện nay đang có những diễn biến hết sức phức tạp, cả về quy mô, tính chất, mức độ nguy hiểm và thủ đoạn hoạt động. Các đối tượng phạm tội ngày càng triệt để lợi dụng thành tựu của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư để thực hiện hành vi phạm tội như sử dụng mạng xã hội, ứng dụng mã hóa, thiết bị định vị GPS, máy bay không người lái (drone), tiền ảo, ví điện tử... khiến công tác điều tra, phát hiện, xử lý gặp nhiều khó khăn. Trong khi đó, bối cảnh chuyển đổi số quốc gia đang đặt ra yêu cầu cấp thiết đối với ngành Công an trong việc đổi mới phương pháp, tư duy quản lý và hoạt động nghiệp vụ, đặc biệt là ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ hiện đại vào công tác điều tra, phòng ngừa tội phạm. Chủ trương của Đảng và Nhà nước về xây dựng lực lượng Công an nhân dân (CAND) chính quy, tinh nhuệ, hiện đại đến năm 2030 càng làm rõ tính cấp bách của nhiệm vụ này. Tuy nhiên, trên thực tế, việc ứng dụng khoa học - công nghệ trong điều tra tội phạm ma túy hiện nay vẫn còn nhiều hạn chế: từ cơ sở vật chất, trang thiết bị kỹ thuật còn thiếu đồng bộ; đến năng lực cán bộ, quy định pháp lý và cơ chế phối hợp chưa theo kịp yêu cầu thực tiễn. Do đó, cần có nghiên cứu sâu sắc và toàn diện nhằm đánh giá đúng thực trạng, xác định các yêu cầu đặt ra, từ đó đề xuất giải pháp khả thi nhằm tăng cường ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ vào hoạt động điều tra tội phạm ma túy, đáp ứng hiệu quả yêu cầu chuyển đổi số trong công tác bảo đảm an ninh, trật tự.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Cơ sở lý luận và pháp lý về ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ trong điều tra tội phạm ma túy

Việc ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ trong điều tra tội phạm nói chung và tội phạm ma túy nói riêng là một trong những yêu cầu bắt buộc của tố tụng hình sự hiện đại. Theo đó, hoạt động điều tra nhằm mục đích làm rõ sự thật khách quan của vụ án, phát hiện, thu thập, kiểm tra, đánh giá chứng cứ để xử lý đúng người, đúng tội, đúng pháp luật. Trong điều kiện khoa học - công nghệ phát triển nhanh chóng như hiện nay, các phương pháp điều tra truyền thống đang dần bộc lộ những hạn chế, đòi hỏi phải có sự đổi mới, hiện đại hóa bằng việc tích cực ứng dụng các thành tựu công nghệ vào quá trình tố tụng, đặc biệt là trong giai đoạn điều tra ban đầu.

Email: huyhoang@gmail.com.

Từ góc độ lý luận, điều tra hình sự là một hoạt động mang tính khoa học, đòi hỏi sự chính xác, khách quan và có căn cứ pháp lý chặt chẽ. Ứng dụng khoa học - kỹ thuật và công nghệ hiện đại vào điều tra không chỉ giúp nâng cao hiệu quả phát hiện, thu thập chứng cứ, mà còn góp phần bảo đảm quyền con người, hạn chế oan sai, đồng thời phù hợp với yêu cầu cải cách tư pháp và chuyển đổi số trong lĩnh vực bảo vệ an ninh, trật tự. Trong lĩnh vực đấu tranh phòng, chống tội phạm ma túy, việc áp dụng công nghệ điều tra số, trí tuệ nhân tạo (AI), phân tích dữ liệu lớn (Big data), thiết bị giám sát điện tử, công nghệ sinh trắc học và các hệ thống cơ sở dữ liệu liên ngành đang dần trở thành xu hướng tất yếu, góp phần làm tăng khả năng nhận diện, truy vết, định vị và thu thập chứng cứ về hoạt động phạm tội.

Về mặt pháp lý, việc ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ trong điều tra tội phạm ma túy được điều chỉnh bởi nhiều văn bản quy phạm pháp luật khác nhau. Trước hết, Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 đã có những quy định cho phép sử dụng các phương tiện kỹ thuật trong quá trình điều tra như ghi âm, ghi hình có âm thanh khi hỏi cung bị can (Điều 183), sử dụng các thiết bị công nghệ để thu thập chứng cứ, bảo đảm tính khách quan và hợp pháp của chứng cứ. Luật Phòng, chống ma túy năm 2021 quy định rõ trách nhiệm của lực lượng CAND trong việc ứng dụng các biện pháp kỹ thuật nghiệp vụ, công nghệ hiện đại để phát hiện, ngăn chặn và điều tra hành vi phạm tội về ma túy. Ngoài ra, Luật An ninh mạng năm 2018 và Luật Giao dịch điện tử năm 2023 cũng tạo cơ sở pháp lý quan trọng cho việc sử dụng dữ liệu điện tử, truy vết thông tin số, bảo đảm an toàn thông tin trong hoạt động nghiệp vụ.

Chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về đẩy mạnh chuyển đổi số trong ngành Công an cũng là cơ sở quan trọng để thúc đẩy việc ứng dụng khoa học - công nghệ trong điều tra tội phạm. Nghị quyết số 52-NQ/TW ngày 27/9/2019 của Bộ Chính trị về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư nhấn mạnh yêu cầu đổi mới tư duy, phát triển chính phủ số, xã hội số, kinh tế số, trong đó an ninh trật tự là một lĩnh vực trọng yếu. Quyết định số 749/QĐ-TTg ngày 03/6/2020 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt "Chương trình chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030" xác định rõ vai trò của dữ liệu lớn, trí tuệ nhân tạo, phân tích dữ liệu trong quản lý nhà nước, bao gồm cả trong lĩnh vực tư pháp và an ninh quốc gia.

Như vậy, cơ sở lý luận và pháp lý về ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ trong điều tra tội phạm ma túy của lực lượng CAND hiện nay là khá đầy đủ, được xây dựng trên nền tảng khoa học điều tra hình sự hiện đại, gắn với yêu cầu đổi mới tư duy pháp lý và quản trị công trong bối cảnh chuyển đổi số. Tuy nhiên, để các cơ sở đó thực sự phát huy hiệu quả, cần có sự hoàn thiện đồng bộ cả về pháp luật chuyên ngành, chính sách hỗ trợ kỹ thuật, cũng như cơ chế tổ chức và đào tạo cán bộ đáp ứng yêu cầu thực tiễn.

2.2. Thực trạng ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ trong điều tra tội phạm ma túy của lực lượng Công an nhân dân hiện nay

Trong những năm gần đây, lực lượng CAND đã từng bước triển khai ứng dụng khoa học - kỹ thuật và công nghệ hiện đại vào hoạt động điều tra tội phạm nói chung và tội phạm ma túy nói riêng. Sự phát triển của các phương tiện, thiết bị kỹ thuật nghiệp vụ, phần mềm phân tích dữ liệu, công nghệ giám sát điện tử... đã bước đầu hỗ trợ tích cực cho quá trình phát hiện, xác minh, thu thập và củng cố chứng cứ. Một số chuyên án lớn về ma túy xuyên quốc gia, sử dụng phương thức vận chuyển mới như đường hàng không, chuyển phát nhanh quốc tế, đường biển, đã được phát hiện và triệt phá thành công nhờ sự phối hợp giữa các đơn vị nghiệp vụ và ứng dụng các biện pháp kỹ thuật hiện đại.

Trên thực tế, các biện pháp kỹ thuật nghiệp vụ như giám sát điện tử, định vị vệ tinh, thu thập tín hiệu viễn thông, sử dụng camera giấu kín, máy bay không người lái, thiết bị dò sóng... đã và đang được sử dụng ngày càng phổ biến trong các hoạt động theo dõi, giám sát đối tượng nghi vấn phạm tội ma túy. Việc kết nối, tích hợp thông tin từ cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư, cơ sở dữ liệu về tiền chất ma túy, tiền án - tiền sự, thông tin xuất nhập cảnh, thông tin tài chính... cũng đã hỗ trợ lực lượng Công an xác định chính xác nhân thân, lai lịch, mối quan hệ xã hội, lộ trình di chuyển, cũng như các hoạt động bất thường của các đối tượng nghi vấn phạm tội. Đặc biệt, một số đơn vị thuộc lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy đã bước đầu thử nghiệm ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong phân tích hành vi, lập hồ sơ nhận dạng đối tượng, và xác suất phạm tội trên cơ sở dữ liệu hành vi quá khứ.

Bên cạnh những kết quả đạt được, thực tiễn triển khai ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ trong điều tra tội phạm ma túy hiện nay vẫn còn nhiều bất cập, hạn chế. Trước hết là vấn đề về cơ sở hạ tầng công nghệ và trang thiết bị chuyên dụng. Nhiều địa phương, đặc biệt là ở các tuyến biên giới Tây Bắc, Bắc Trung Bộ, Tây Nguyên, nơi có tình hình tội phạm ma túy diễn biến phức tạp, vẫn còn thiếu hụt các thiết bị giám sát kỹ thuật hiện đại. Việc triển khai đồng bộ các hệ thống giám sát điện tử, phân tích dữ liệu lớn còn gặp khó khăn do thiếu nguồn lực tài chính, nhân lực kỹ thuật và hạ tầng số phù hợp. Trình độ, năng lực ứng dụng công nghệ của một bộ phận điều tra viên, cán bộ điều tra vẫn còn chưa theo kịp sự phát triển nhanh chóng của công nghệ. Phần lớn cán bộ nghiệp vụ có kỹ năng điều tra truyền thống, nhưng lại thiếu kiến thức và kỹ năng sử dụng công cụ kỹ thuật số, phân tích dữ liệu điện tử, an ninh mạng, điều tra tài chính số. Tình trạng này dẫn đến sự phụ thuộc vào một số cán bộ kỹ thuật chuyên trách, khiến quá trình điều tra thiếu linh hoạt và chủ động trong nhiều trường hợp.

Về phương diện pháp lý, mặc dù đã có một số quy định cho phép sử dụng thiết bị kỹ thuật trong quá trình điều tra, nhưng các văn bản pháp luật hiện hành chưa cụ thể và đầy đủ để điều chỉnh việc thu thập, xử lý, sử dụng chứng cứ điện tử, dữ liệu số trong các vụ án ma túy. Các nội dung liên quan đến bảo vệ quyền riêng tư, bảo mật thông tin cá nhân, trình tự thủ tục thu thập chứng cứ số, kiểm tra pháp lý đối với dữ liệu điện tử... vẫn còn thiếu thống nhất và chưa bắt kịp với thực tiễn công nghệ hiện nay. Ngoài ra, cơ chế phối hợp giữa lực lượng Công an với các ngành liên quan như viễn thông, ngân hàng, hàng không, vận tải, bưu chính... trong việc cung cấp thông tin phục vụ điều tra còn chưa đồng bộ, thiếu quy định pháp lý chặt chẽ và cơ chế liên thông hiệu quả.

2.3. Yêu cầu đặt ra trong bối cảnh chuyển đổi số đối với việc ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ trong điều tra tội phạm ma túy

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và chuyển đổi số đang diễn ra sâu rộng, yêu cầu đặt ra đối với ngành Công an không chỉ là chuyển đổi hình thức quản lý, điều hành theo hướng số hóa mà còn phải nâng cao chất lượng, hiệu quả của các hoạt động nghiệp vụ, trong đó có công tác điều tra tội phạm ma túy. Đây là loại tội phạm nguy hiểm, phức tạp, có tính chất xuyên quốc gia và ngày càng lợi dụng công nghệ cao để che giấu hành vi phạm tội, gây khó khăn cho các cơ quan chức năng trong việc phát hiện và xử lý. Do đó, đặt trong bối cảnh chuyển đổi số, việc ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ vào điều tra tội phạm ma túy là yêu cầu tất yếu cả về lý luận và thực tiễn:

2.3.1. Yêu cầu về đổi mới tư duy điều tra theo hướng số hóa

Trong môi trường số, các yếu tố vật chứng, lời khai, hiện trường truyền thống ngày càng bị ảnh hưởng bởi các yếu tố dữ liệu điện tử, thông tin số, dấu vết số. Điều này đòi hỏi các đơn vị điều tra, đặc biệt là lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy, phải đổi mới tư duy từ điều tra truyền thống sang điều tra số, tức là chú trọng thu thập, phân tích và sử dụng hiệu quả các loại dữ liệu số như giao dịch điện tử, lịch sử vị trí, liên lạc mạng xã hội, dữ liệu từ camera, thiết bị định vị GPS, thông tin từ cơ sở dữ liệu quốc gia và các hệ thống tích hợp khác. Tư duy điều tra hiện đại phải lấy dữ liệu làm trung tâm và kết hợp đồng bộ giữa kỹ thuật hình sự truyền thống với công nghệ số hiện đại.

2.3.2. Yêu cầu về hoàn thiện hành lang pháp lý phù hợp với điều kiện phát triển công nghệ

Trong khi tội phạm ma túy có xu hướng lợi dụng công nghệ cao để che giấu hành vi, sử dụng tiền mã hóa, giao dịch ẩn danh qua darknet, ứng dụng mã hóa đầu cuối (end-to-end encryption) để liên lạc và điều hành hoạt động... thì khuôn khổ pháp lý hiện hành về điều tra hình sự, chứng cứ điện tử, an ninh mạng, bảo vệ dữ liệu cá nhân vẫn còn chưa theo kịp. Điều này đặt ra yêu cầu phải nhanh chóng bổ sung, sửa đổi các quy định liên quan trong Bộ luật Tố tụng hình sự, Luật Phòng, chống ma túy, Luật An ninh mạng, Luật Giao dịch điện tử và các văn bản hướng dẫn thi hành để tạo điều kiện pháp lý rõ ràng, minh bạch cho việc thu thập, sử dụng chứng cứ số, bảo đảm tính hợp pháp và giá trị chứng minh trong tố tụng hình sự.

2.3.3. Yêu cầu về nâng cao năng lực công nghệ cho cán bộ điều tra

Chuyển đổi số trong lĩnh vực điều tra đòi hỏi đội ngũ điều tra viên, cán bộ điều tra không chỉ giỏi về

nghiệp vụ hình sự truyền thống, mà còn phải có kiến thức chuyên sâu về công nghệ thông tin, an ninh mạng, phân tích dữ liệu, mã hóa, truy vết kỹ thuật số... Đây là thách thức lớn trong điều kiện đào tạo hiện nay còn nặng về lý thuyết, thiếu thực hành công nghệ và chưa đồng đều giữa các cấp, các địa phương. Do đó, cần đặt ra yêu cầu cấp thiết về đổi mới chương trình đào tạo, bồi dưỡng theo hướng ứng dụng công nghệ, tổ chức đào tạo chuyên sâu cho các nhóm cán bộ kỹ thuật chuyên trách cũng như nâng cao kỹ năng công nghệ số cơ bản cho tất cả đội ngũ điều tra viên, cán bộ điều tra về tội phạm ma túy.

2.3.4. Yêu cầu về thiết lập và kết nối các hệ thống dữ liệu, công nghệ thông minh phục vụ điều tra

Để ứng dụng hiệu quả khoa học - kỹ thuật, công nghệ vào điều tra tội phạm ma túy, hệ thống dữ liệu ngành Công an cần được xây dựng đồng bộ, kết nối với các hệ thống dữ liệu khác của Nhà nước và tư nhân như dữ liệu dân cư, ngân hàng, viễn thông, hải quan, xuất nhập cảnh, y tế... Việc tích hợp, liên thông các nguồn dữ liệu này không chỉ phục vụ truy xuất thông tin nhanh chóng mà còn là nền tảng để phát triển các hệ thống phân tích dữ liệu lớn, trí tuệ nhân tạo trong dự báo, cảnh báo và nhận diện sớm nguy cơ tội phạm ma túy. Đây cũng là yêu cầu đặt ra trong việc xây dựng lực lượng Công an chính quy, tinh nhuệ, hiện đại theo đúng tinh thần các Nghị quyết của Đảng và Bộ Công an.

2.3.5. Yêu cầu về bảo đảm quyền con người, quyền công dân trong quá trình ứng dụng công nghệ vào điều tra hình sự

Việc thu thập, lưu trữ, xử lý dữ liệu cá nhân, dữ liệu điện tử cần được thực hiện trên cơ sở pháp luật, minh bạch, có sự giám sát phù hợp, bảo đảm quyền riêng tư, quyền được bảo vệ dữ liệu cá nhân của công dân theo Hiến pháp năm 2013 và các công ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên. Chuyển đổi số trong điều tra không chỉ phục vụ hiệu quả điều tra, mà còn là công cụ bảo đảm công bằng, khách quan và minh bạch trong tố tụng hình sự.

2.4. Một số giải pháp tăng cường ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ trong điều tra tội phạm ma túy của lực lượng Công an nhân dân

Trước những yêu cầu cấp thiết đặt ra từ thực tiễn và xu hướng chuyển đổi số trong đấu tranh phòng, chống tội phạm, việc nâng cao hiệu quả ứng dụng khoa học - kỹ thuật và công nghệ vào điều tra tội phạm ma túy của lực lượng CAND cần tập trung vào một số giải pháp trọng tâm sau đây:

2.4.1. Hoàn thiện hành lang pháp lý liên quan đến việc sử dụng công nghệ trong điều tra hình sự nói chung và điều tra tội phạm ma túy nói riêng

Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 cần được nghiên cứu sửa đổi, bổ sung theo hướng cụ thể hóa các hình thức thu thập chứng cứ điện tử, định danh kỹ thuật số, quy trình sử dụng thiết bị công nghệ trong hoạt động nghiệp vụ và thẩm quyền hợp pháp hóa chứng cứ điện tử. Đồng thời, các luật có liên quan như Luật Phòng, chống ma túy năm 2021, Luật Giao dịch điện tử năm 2023, Luật An ninh mạng năm 2018,... cần được rà soát, đồng bộ hóa để bảo đảm tính thống nhất, minh bạch và khả thi trong thực tiễn áp dụng. Việc xây dựng các văn bản hướng dẫn thi hành chi tiết từ phía Bộ Công an và Viện Kiểm sát nhân dân tối cao là hết sức cần thiết nhằm cụ thể hóa cơ chế kiểm tra, đánh giá, sử dụng và bảo vệ chứng cứ điện tử trong quá trình điều tra.

2.4.2. Đầu tư phát triển hạ tầng công nghệ và trang thiết bị chuyên dụng phục vụ điều tra

Nhà nước cần ưu tiên bố trí nguồn lực tài chính để trang bị hệ thống công nghệ hiện đại như phần mềm phân tích dữ liệu lớn, trí tuệ nhân tạo phục vụ nhận dạng hành vi phạm tội, hệ thống camera giám sát tích hợp nhận diện khuôn mặt, thiết bị giám sát điện tử từ xa, công nghệ quét dấu vết ma túy vi lượng, máy bay không người lái, thiết bị phá mã, giải mã dữ liệu... Việc triển khai đồng bộ các trung tâm dữ liệu nghiệp vụ, kết nối hệ thống dữ liệu chuyên ngành giữa các đơn vị Công an với các ngành như viễn thông, ngân hàng, hải quan, giao thông, y tế... cũng cần được thúc đẩy, bảo đảm khai thác thông tin kịp thời, chính xác, phục vụ hiệu quả hoạt động điều tra.

2.4.3. Nâng cao trình độ khoa học - kỹ thuật, công nghệ cho đội ngũ điều tra viên, cán bộ điều tra

Lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy cần được đào tạo chuyên sâu về nghiệp vụ điều tra trong môi trường số, kỹ thuật giám sát điện tử, truy vết dữ liệu kỹ thuật số, sử dụng phần mềm

phân tích và xử lý chứng cứ điện tử… Cần xây dựng các chương trình đào tạo chuẩn quốc gia về điều tra công nghệ cao, phối hợp với các viện nghiên cứu, trường đại học, doanh nghiệp công nghệ để tổ chức các lớp bồi dưỡng chuyên đề, huấn luyện thực hành, cập nhật kiến thức mới. Đồng thời, cần quy hoạch, phát triển đội ngũ cán bộ chuyên trách về công nghệ trong điều tra, vừa am hiểu kỹ thuật, vừa có tư duy pháp lý vững vàng, đủ năng lực vận hành các hệ thống phức tạp trong môi trường số.

2.4.4. Đẩy mạnh hợp tác quốc tế và liên ngành trong chia sẻ thông tin, kinh nghiệm, hỗ trợ kỹ thuật

Đặc điểm của tội phạm ma túy hiện nay là mang tính chất xuyên quốc gia, tổ chức chặt chẽ, sử dụng công nghệ cao để điều hành từ xa, qua nhiều quốc gia trung chuyển. Do đó, việc mở rộng hợp tác với các cơ quan thực thi pháp luật quốc tế như INTERPOL, UNODC, ASEANPOL, DEA (Hoa Kỳ),… có ý nghĩa chiến lược. Hợp tác này cần tập trung vào việc trao đổi dữ liệu về đối tượng truy nã quốc tế, phương thức thủ đoạn mới, công nghệ phạm tội hiện đại cũng như chuyển giao thiết bị, công nghệ hỗ trợ điều tra. Trong nước, cần phát triển các cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa các bộ, ngành, địa phương trong việc cung cấp, chia sẻ thông tin số có liên quan đến hoạt động điều tra của lực lượng Công an.

2.4.5. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát và bảo đảm tính hợp pháp, hợp lệ của chứng cứ điện tử

Việc thu thập, lưu trữ và sử dụng dữ liệu điện tử, dữ liệu cá nhân trong điều tra tội phạm ma túy phải tuân thủ nghiêm ngặt các nguyên tắc tố tụng, bảo đảm quyền con người, quyền được bảo vệ dữ liệu cá nhân theo quy định của Hiến pháp và pháp luật quốc tế. Cần xây dựng cơ chế kiểm soát nội bộ hiệu quả đối với việc sử dụng các công nghệ kỹ thuật trong điều tra, đồng thời thiết lập hệ thống giám sát từ Viện kiểm sát và các cơ quan giám sát độc lập để phòng ngừa tình trạng lạm dụng công nghệ xâm phạm quyền con người.

2.4.6. Đẩy mạnh truyền thông nâng cao nhận thức và sự đồng thuận xã hội về việc ứng dụng công nghệ trong điều tra tội phạm. Việc triển khai công nghệ mới, đặc biệt là công nghệ giám sát và phân tích dữ liệu cá nhân, dễ gây ra tâm lý e ngại, hiểu nhầm từ phía người dân. Do đó, lực lượng Công an cần thực hiện công khai, minh bạch, tuyên truyền về mục đích, phạm vi, cơ sở pháp lý và giới hạn của các biện pháp công nghệ nhằm tạo dựng niềm tin, thu hút sự hợp tác tích cực từ cộng đồng trong đấu tranh phòng, chống tội phạm ma túy.

3. Kết luận

Trong bối cảnh chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ và toàn diện trên phạm vi quốc gia, yêu cầu hiện đại hóa công tác điều tra, đặc biệt là đối với loại tội phạm ma túy, một trong những loại tội phạm nguy hiểm, có tổ chức và sử dụng thủ đoạn ngày càng tinh vi, đã và đang trở thành nhiệm vụ mang tính chiến lược đối với lực lượng CAND. Việc tăng cường ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ hiện đại vào hoạt động điều tra không chỉ nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả phát hiện, xử lý hành vi phạm tội, mà còn là điều kiện bảo đảm cho sự phát triển một nền tư pháp hiện đại, lấy pháp quyền và quyền con người làm trung tâm. Vì vậy, nghiên cứu và đề xuất giải pháp tăng cường ứng dụng khoa học - kỹ thuật, công nghệ trong điều tra tội phạm ma túy không chỉ góp phần bổ sung về mặt lý luận, hoàn thiện khung pháp lý mà còn mang ý nghĩa thực tiễn quan trọng trong việc nâng cao năng lực của lực lượng CAND. Đây là điều kiện tiên quyết để lực lượng này thích ứng và làm chủ cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, đồng thời đáp ứng yêu cầu cấp thiết về bảo vệ an ninh trật tự, bảo vệ quyền con người và xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới.

Tài liệu tham khảo

[1] Ban Chấp hành Trung ương (2022), *Nghị quyết số 12-NQ/TW ngày 16/3/2022 về đẩy mạnh xây dựng lực lượng Công an nhân dân thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.*

[2] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* (tập 1 và 2), NXB Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.

[3] Quốc hội (2015), *Bộ luật Tố tụng hình sự số 101/2015/QH13.*

[4] Quốc hội (2021), *Luật Phòng, chống ma túy số 73/2021/QH14.*

[5] Quốc hội (2018), *Luật An ninh mạng số 24/2018/QH14.*

[6] Quốc hội (2023), *Luật Giao dịch điện tử số 20/2023/QH15.*